

Flyobservasjonstjenesten i Hæren

Forfatter:	Magne Sveen
ISBN nummer:	-
Format:	210 x 297 mm, 160 sider, innbundet
Språk:	Norsk
Utgiver:	Fagsjef Artilleri og Luftvern
Utgivelsesår:	2015
Tilgjengelighet:	Rena leir ved maj. Finn Fleischer - tlf. 62402378
Pris:	Kr. 250,-

I 1955 gikk den norske Hæren inn i en ny epoke. Etter at våpengrenen hadde mistet sine flystyrker til det nyetablerte Luftforsvaret i 1944 fikk Hæren atter en gang egne flystyrker med opprettelsen av Flyobservasjonstjenesten i 1955. I førsteomgang ble Flyobservasjonstjenesten oppsatt med 16 Piper L-18C SuperCub. Etter omkring ti år med Piper ble Flyobservasjonstjenesten på midten av 1960-tallet forsterket med tilføringen av 27 Cessna O-1 Bird Dog. Flyobservasjonstjenestens primære oppgave var ildledning og observasjon for artilleriet og høyere beslutningstakere ute i felt. På bakgrunn av det nære samvirket med bakkeavdelingene ble det besluttet at flyene skulle flys av piloter fra Hæren. For å utdanne piloter til tjenesten ble en egen flyskole etablert. Innledningsvis ble det stilt som krav at søkerne måtte være yrkesbefal i artilleriet. Etter hvert ble kravet gradvis nedjustert, hvorpå det til slutt var tilstrekkelig at søkerne som et minimum hadde tjenesteerfaring som vernepliktig befall i Hæren.

Flyobservasjonstjenesten i Hæren gir for første gang en samlet fremstilling av den omkring 40 år

lange perioden hvor Hæren var oppsatt med egne ildlednings- og observasjonsfly, fra 1955 til våpengrenens nedleggelse i 1992. Ettersom forsvaret har vært tidvis notoriske i å makulere sine arkiver har det vært lite skriftlig informasjon å skaffe til veie. Med dette har Magne Sveen nedlagt et omfattende intervjuarbeid og innhenting av informasjon og dokumentasjon fra personell som i sin tid tjenestegjorde i Flyobservasjonstjenesten. På bakgrunn av dette har han skrevet en bok som gir leseren innblikk i etableringsfasen av tjenesten, dens særegenheter, operasjonsform, utstyr, samt dens historiske utvikling fra start til slutt. De 15 utdanningskursene som har funnet sted for piloter til tjenesten blir alle dokumentert ved et lite kapittel skrevet av deltakerne på de ulike kursene. Undertegnede savner en noe mer utfyllende beskrivelse av den operative flyvirksomheten ved flyobservasjonstjenesten, og da spesielt deres fellesoperasjoner med hærens bakkeenheter i Nord-Norge. Utover dette er det lite å sette fingeren på vedrørende bokens innhold.

Avslutningsvis har boken en rekke vedlegg som blant annet listefører de individuelle flyene benyttet av Flyobservasjonstjenesten, de uteksaminerte pilotene og oversikt over mindre flyuhell. Listen over flyuhell er endog ikke komplett sammenlignet med ulykkestallet som oppgis tidligere i boken. Det hadde vært på sin plass med en liten forklaring på hvorfor noen ulykker er listeført i vedlegget, mens andre tydeligvis er sortert ut. Et særdeles interessant vedlegg er beskrivelsen av en repetisjonsøvelse fra september 1990 hvor flytroppen var involvert. Her beskrives samvirket med hæravdelingene på bakken, samt samvirke med Luftforsvarets F-16 i forbindelse med deres nærstøtte til bakkestyrkene. Informasjonen som kommer frem i dette vedlegget er så interessant og viktig at det er vanskelig å forstå hvorfor dette først kommer som et vedlegg. Dette burde blitt fortalt som del av hovedteksten. En noe rotet fremstilling, hvor man nok kunne gjort en

noe bedre redigeringsjobb for å gi boken en bedre struktur, er en av bokens svakheter. Det blir fort en del hopping frem og tilbake, og tidvis noe dårlig sammenheng mellom de ulike avsnittene. Dette, sammen med tidvis dårlig setningsoppbygging, kan ført bli et lite irritasjonsmoment under lesningen. Dette er synd ettersom boken ellers har et fremragende innhold og er full av interessant informasjon. Med litt ekstra redigeringsjobb kunne boken blitt mye mer håndgripelig og lettlest. Selv om boken har et forholdsvis enkelt design er den lekker og innbydende å se på. Den er rikt illustrert med gode bilder, men de kunne nok tidvis vært noe større.

Til tross for noen svakheter er dette en flott flybok om et forholdsvis ukjent og udokumentert tema, den kan anbefales!

Sondre B. Hvam